

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Előfizetési ár vidékre:
 Egész évre . . . 12.- kor. Egész vve . . . 18.- kor.
 Félévre 6.- kor. Félévre 9.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
 Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 Darabos-utca 7. szám alatt.
 : : Telefon 412. szám. : :

A. prolongált bukás.

Debrecen, márczius 28.

A Khuen-kormány életében nem valami fontos dátum az, amely azt lemondására emlékezteti. Más kormánynál ez bukást is jelent egyben, az ország mostani, félig élő, félig holt kormánya számára azonban csak a harctérnek megváltozását, ezzel együtt természetesen a régi taktikának újjal való felcserélését, szóval afféle köpönyegfordítást jelent; semmivel sem többet ennél. Mindössze az történt a lemondás emlékeztetés napján, hogy Khuenék a királlyal kerültek szembe s ha eddig a parlamenttel, és az országgal kellett verekedniük azért, hogy minden nap egy-egy újabb napot ragasszanak hozzá az életükhez, most azon kell ravszkodniok, hogy a királyt árnithassák, kábitassák el újabb huszonnégy-huszonnégy órára. A verekedés helyébe hamiskodás lépett s, az annak vastag bőrne, amelyet a parlamenti ellenzéknek s az egész országnak súlyos csapásai edzettek idáig, most simulékonnyá kellett puhulnia; ha eddig az volt a kormány taktikája, hogy minden újabb támadást nyugodtan, mozdulás nélkül tűrt, most nem kell nyiltan jövő ellenségeskedéstől tartania, mert odafent úgy beszélnek vele, mint a régi jó időkben, de viszont előre meg kell éreznie az orvtámadásokat, kitapogatnia az aknákat és ellenbombákat helyezni. Az eddigi magatartásnak, mely a passzivitás legteljesebb fokát igyekezett mutatni, eddig is nyilvánvaló volt a legerősebb ténye-

zöje: a kormánynak nem volt szabad idelet harcha keveredni, hogy odafent azt ne higgyék róla, hogy csakugyna harcol s abban a minutában, amint mégis le kellett mondania, a parlament szükségszerű elnapolása ismét megteremtette számára azt a kedvező helyzetet, hogy csak egy ellenfele, a királyjal, jobban mondva Bécscei kelljen szembe állania. Így fejlődött a mindent eltűrő ostoba, de elég hasznos taktikája a ravszkodás taktikájává.

De amilyen világos volt a kormány helyzetének számalmas volta addig, míg itt, a parlamentben kellett vergődnie, épen úgy kezünkben van a kulcsa a mostani alkudozásainak is igen jól látjuk, hogy erőszakolja ki a megbukott, de el nem távolítható kormány az újabb huszonnégy órát.

A helyzet ugyanis ebben a pillanatban ez: A király akarja a véderőreformot, de akarja a választójogot is; nem akarja azonban a képviselőház munkaképességének megfenntartását és semmit sem akar kevésbé, mint az országgal való áldatlan, örökös küzdelmet. Odafent, ez volt a helyzet akkor is, mikor a Khuen-kormány megjelent. Ez a kormány azonban csak a véderőreformot akarja — sőt nem is azt, hanem csak a választói jogot nem akarja; a választójog ellen való harc kormánya ez és ezért mesterkedik azon, hogy a véderőreformot hozza a választójog nélkül; ennek a célnak az érdekében aztán nem törődik semmivel és könnyű szívvel gázol át a parlamenti és országos bajokon. Nyilvánvaló

azonban, hogy a választójog ellen legfeljebb valamennyi ideig lehet küzdeni; ezt az időt védi, ezt az időt akarja kicsikarni Khuen s ezért ragaszkodik még most is a kormányhoz.

S így tárgyalt most idelet a rezolúció-nistákkal s főként a mgaa pártjával, hogy a királyi még mindig elzárja a választói reform hirtől, most végre eljutott odáig, hogy a Kossuth-párttól is nyilt, kertelés nélküli való visszautasítást kapjon. Ez a visszautasítás már nem a rezolúció kérdésén épült fel, vagy nemcsak az van benne. Mert ha Khuen már megtudta, hogy minden próbálkozása egészen hiábavaló s a Kossuth-párttal a négy formula közül egynek az alapján sem kezdhet közös akcióba, sőt hogy ezen az alapon még a párt semlegességét sem biztosíthatja magának.

S nemcsak a rezolúciót követelik most, hanem a parlament munkaképességének helyreállítását is és ez már kizárja azt, hogy Khuen csak egy napig is megmaradhasson a mai függő helyzetben. Mert a parlament munkaképességének helyreállítása a Khuen-kormány számára a függetlenség és 48-as párt miatt abszolút lehetetlen: ez a párt ugyanis Khuennek személyében sem bizik és semmi tárgyalásra, semmi engedékenységre nem hajlandó vele szemben. Nemcsak a Kossuth-párt előtt ismeretes ez a dolog, hanem maga is a kormány is nagyon jól tudja, mit jelent a Kossuth-pártnak a munkaképesség helyreállítására való hivatkozása. Félreértetlen visszautasítás ez s most igazán nagy

DÁN TENERPARTON.

Ita: Adám Éva.

Késő éjszaka érkezünk a dán fővárosba Koppenhágába és mindjárt el is veszünk az utcán, azért másnap ugyancsak jól kinyitottam a szememet, hogy lássam, milyen is ez a tengerparti város, melyben úgy elbódul a szegény magyar.

A kirakatokban levő kézimunkák kötötték le a figyelmemet, amennyiben itt is, mint általában Skandináviában egészen magyaros tulipános motívumokkal találkozunk. Szerettem volna minden kirakatot megnézni, de én nem tudom, véletlen volt-e, vagy állandóan úgy divat, annyi kutya ödöngött, hogy azok uralták az utcai forgalmat. Kutya mindenütt csak kutya; igaz, hogy csodaszép példányok s az ember elgyönyörködik bennük. Ilyen remek állatokat még csak a Montblanc alján láttam.

Sajátságos alaku furcsa házak, olaszosan tarkabarka színek a tengerpart mentén. Egy-egy olajos hajóterendára leülve, órákig is elnéztem, ha elszökhettem társaimtól. A hajók jönnek-mennek, sípolnak, ordítanak, dübörögnek. Egész apró 3-4 éves gyermekek játszanak a mormogó vizek fölött egy-egy deszkaszálon. Senki se törődik vele. Meg kell szoknia, hogy a tenger lesz a kenyéradója, az ideálja, a barátja s nem szabad arra gondolnia, hogy drámája is van a vizeknek. Régi stílusú mesemondó nagy házak itt is, ott is. Az 1600 elején épült áruház, egyike a legérdekesebb épületeknek, de talán még ezt is felülmúlja a városház palotája,

melyet meg sem kísérek részletezni, annyi fényt és pompát rejteget. Itt már aztán ur egy polgármester! A gyönyörű nagy, világos autóban különben hangversenyt szoktak tartani.

A dán királyi porcellán gyár, minden képzetet felülmúló finom művészetet produkál. Azok a halvány álomszerűen elmuló színek!

A Frauen Kirchében őrzik a művészetek egyik legremekőbb emléket, a Thorwaldsen Krisztus szobrát. Meg kell éreznie annak is, aki sohase hallott volna krisztusi csodákról, hogy az, akinek az zobra ott a templom mélyén a homályból kiemelkedik: a lelkek ura. Maga az egész templom ez egyetlen szobor lelke és hangulata szerint épült és felejthetetlen összhangot nyújt. A feltűnően hosszú és keskeny, folyosószerű templomban semmi egyéb nincs, mint egy Krisztus előtt térdelő fehér-angyal és a templom hosszabán kétoldalú a 12 apostol szobra. Zárt ajtós, számozott padosorok és köröskörű karzat.

A Kunstmuseumból még kell említenem egy egy képet. Ugy van beállítva, hogy már akkor látszik, mikor még több terem választ el tőle. Szívszorongva közeledik az ember hozzá. II. Krisztian királyt ábrázolja a börtönben, hova a nemesség vetette, mivel ellenük a nép élére állt. A cella csak akkora, hogy egy kerek asztal van benne, mely körül 10 esztendeig sétált a nemes rab s amint kezével rátámaszkodott járásközben: hüvelykujja mély barázdát vajt a kőbe. Ezt a boldogtalan embert látva, aki a történetét nem hallotta is tudja, hogy ez egy király! Megérdemli megjegyeznünk, hogy Blochnak a munkája. Természetesen ezer és ezer kép

és szobor van e muzeumban, de én csak azokat szoktam megjegyezni, melyek különös emléket hagynak lelkemben.

Ilyenek voltak: «A megvakított Simon», «A malomban», «A temetés», «Pestises beteg», «Korcsolyázók», «Fuvolajáték», «Álvó csecesmó» (szobor), «Dávid király» (szobor), «Tengerparton», «Krisztus Emmausban», «Salamon létele», «A halál».

Akik végig rőttek Európa nagy képtárait, azok igen jól tudják, hogy világhírű képek olykor semmi hatással nincsenek ránk, de néha a lelkünknek ap egy-egy ismeretlen ecsetvonás és emléket ad egy életre.

Köszölünk egyet a tengerparton, hogy észsze ne zavarjuk a dolgokat. Sok híres szökőkutat megbámultam, de mindörökre ráemlékezem erre, mely a nagy dán nemzeti regét susogja. Óriási nagy medence közepén egy dombon áll, fégy érbeöntött szilaj, tüzes, toporzékoló bika, zódes palins testük ászinte félelmes a magasban; mintha rohannának bele a világűrbe. Orrlyukai-ker messze fújja a lihegő párat és szivárványt vet a szobor köré; majd a nap játéka folytan remegő, borongó ködfátyol borít mindent, csak a dombról kerekken lezuhogó vizeses morgása hallik. Az első napsugár aztán messzeüzi a miszteriümet s újra kiragyoa a dánrege képe. A négy tüzes bikát egy könnyed, büszke, merész, nagy úgy mondjam, erőteljes és sikkes angyal kergeti magasra pattogó ostorával s az éreket mélyen beleszántja a vizzel borított sziklába. A dánrege azt mondja s annak művészi emléke

érdeklődéssel kell várnunk, mivel fog holnap újra előállni Bécsben az elpusztíthatatlan Khu-en ur.

A Kanossza-járásnak azonban mindenesetre vége szakad már; Khuen holnap bizonyára kiszabadul abból a helyzetből, amely minden más ember, sőt minden más politikus számára kínos lett volna és elviselhetetlen, amely arra kényszerítette, hogy tulajdon politikájának, állításainak deauválására induljon el: de ez neki nem lesz nyereség. Mert ő az egyetlen magyar politikus, aki nem érzi ennek a helyzetnek a szűgyenét, de viszont, aki a holnapi nappal örökre el is tűnik a magyar politika mezőiről.

A politikai helyzet.

Khuen reimentését kéri.

A kormányválság utolsó stádiumának lebonyolítása tegnaptól mára egynapos halasztást szenvedett. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap már Bécsbe akart utazni, hogy ő felségétől a kabinet végleges fölmentését kérje, mikor Kossuthék nyilván megrémülve a választójog előnyomulásától — új alapon új tárgyalásba bocsátkoztak a miniszterelnökkel. Végleges választuk megadását ma délre ígérték s így gróf Khuen bécsi útját mára halasztotta, hogy előzőleg átvehesse Kossuthék felmentését.

A Kossuth-párt magatartása új reménységet öntött azokba, akik a kormány megmaradásában bízottak s ma már a kormány félhivatalos lapja is ezt jelentette, hogy «az az új formula, melyet a miniszterelnök tegnap közölt a rezolúciós ellenzéki pártokkal, nagy mértékben alkalmas arra, hogy a fölmerült ellentéteket áthidalja...»

«Vannak kedvező előjelek, hogy a rezolúciós politikusok, most egyetértésre jutnak a módra és formára nézve is, melyet a fölmerült félreértést sikerül kiküszöbölni. Bizunk kell a Kossuth-párt kedvező döntésében, mert fontos megszívlelendő tárgyi okok szólnak ily kedvező határozat meghozatalára nézve.»

A Kossuth-párt mai tanácskozása előtt, a helyzetet illetőleg a kormány köréből a következőket mondják:

— Most úgy áll a helyzet, hogy a válság mélyrege jobbra is, balra is bilenhet. Biztató mozzanatot, hogy Kossuth Ferenc és pártjának több-

sege már tegnap hajlandónak látszott a fölmerült félreértések kiküszöbölésére. A nehézséget az okozza, hogy gróf Andrássy Gyula nem hajlandó tágitani a rezolúció lényegétől. Ha Kossuthék az új formulát nem fogadják el, a válság újra holt pontra jut s nem lehet gondolni, hogy a mostani kormány jöjjön új megoldási móddal.

A miniszterelnök ma délelőtt először Nagy Lajosnak, a képviselőház elnökének a látogatását fogadta, akivel hosszasan tanácskozott. Azután Beöthy László kereskedelmi miniszter ke-reste fel gróf Khuent.

Tizenegy óraker telefonon kérdezte a miniszterelnök Kossuth Ferencetől, mikor ér véget a Kossuth-párt elnökségének tanácskozása; akkor fog Kossuthhoz menni, ha az értekezlet végét jelezni fogják.

A miniszterelnök az eddigi diszpozíció szerint még ma Bécsbe utazik; velemegy báró Láng János is.

Kossuth Ferenc lakásán ma délelőtt feltizenegy óraker megjelent gróf Apponyi Albert, Tóth János, Déry Zoltán, Szentiványi Árpád, Saghy Gyula, gróf Bethlen István és Mezőssy Élia. A tanácskozás célja a kibontakozás lehetőségének megvitatása volt.

A tegnapi értekezleten Déry Zoltán azt a kérdést vetette fel, hogy ha a rezolúció kérdését tisztázzák, mi lenne a kormány álláspontja a válság többi kérdéséről, az obstrukciót s a választójogot illetőleg? A miniszterelnök kitért a válasz elől, azt felelte, hogy a Kossuth-pártnak kell e tekintetben meghatározni az álláspontját.

A párt elnökségének tagja lennek a megvitatására jöttek ma össze.

Az elnökség tanácskozása tízenkét óráig tartott. Negyvenegy óraker megérkezett gróf Khuen miniszterelnök, akivel Kossuth Ferenc közölte a tanácskozás eredményét.

A miniszterelnök mindössze negyed óráig volt Kossuthnál és lejtövet következő kijelentést tette az újságírók előtt:

— Az urak annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy a rezolúció formájához nem ragaszkodnak, de annak lényegéhez igen. En a magam részéről most nem mondhatok egyebet, minthogy ma délután Bécsbe megyek, és ott jelentést teszek ő felségének, hogy a kibontakozás a mostani kísérletek alapján nem vezet célra.

Khuen ma délután 5 óraker utazott Bécsbe és holnap délelőtt audiencián jelenti a királynak a helyzetet.

e szökőket, — hogy Dániát így szántotta ki egy anygai Norvégiából.

Ott áll a parton a királyi yacht clubja, ahol találkozót ad a dán előkelőség s ahol minden nap 6 óraker megjelenik a királyi család s hívetársaságában nyárspolgáriasan kávézik. Nem unhatja magát ha kiül a teraszra. Áltoztos kép. Óriási hadihajók uszkálnak s mellette siklik valamelyik multimilliárdos amerikai magán yachtja, mintha a dán vizeken ringatózva mesét mondana a pénz hatalmáról. Hamarosan beleugráltunk egy vitorlásba, hogy a közelébe újssunk, aztán messze lehajóztunk a hajógyárak, pertoleumgyárak felé. Keresztül-kasul építet magas kőfalak vannak a tengerbe rakva, hogy sokszorosan megzabálják a hullámverést, mely így is annyira átsaprajtunk, hogy lucsgó vizesek leszünk. Boldog, vidám regattisták irarodnak erre-arra. Igazán szép kép. Ok nem érzik a hideget, mely beömlünk kivette a lelket.

Érdekes, hogy Dániában minden állami alkalmazotti kék nadrágot és vérvörös bluzot visel. Kötelező. Az idegennek igen jól tájékoztató.

A ahjókázásból jökor érkezünk vissza. — Eppen órség váltás van a királyi aplova előtt. Irgalmatlan nagy, dus prémes csákó nyomja a fejüket és a mellükön, hátukon át, egy szeles fehér posztó keresztbe téve, messze villog. Fessék, szépek a dán tisztiek.

A palota egy nagy téren áll és szabályos négyszögű területet zár körül, melyen a nép eljárat. Ott van a zöid kupolás furcsa templom is e felirattal: «Az ur renevelete örökre megmarad».

A királyi család lutheránus. Az oltár helyén egyetlen nagy kereszt áll, mellette a zozak képek. A királyi család helje teljesen úgy van elkücsni-tve, mint egy színházi páholy, két selegen: tutorokkal, leonló függönyökkel. Több páholy is van s némelyik egészen elzárvá üveggel.

Este valami színházba mentünk. Kabaré, vagy orfeum vagy mi volt. Ezek minden nagy városban egyformák.

Érdekes és mulatságos, hogy cilindert viselnek a kéményseprők. Elegáns, fényes, karsu cilindert — és persze teljes felszerelést. Mit szólnak hozzá uraim?

Hanem az már igazán érthetetlen, hogy azokhoz az épülő nagy palotákhoz a munkások a hátukon hordják fel a téglát. Talán száz is volt. Egymásután kétrét hajolva, zeg-zugos állványok tetején, mint a rókások úgy kusznak fel. Nekem olyan rosszul esett látni.

Most egy oly muzeumba lépünk, mely egyetlen ember munkájával van tele s mely egymaga jelenti a művészetet. Mindjárt megérjük, ha e nevet halljuk: Thorwaldsen. Nincs e világon több ily mester, aki ennyit alkotott volna értékben és mennyiségben. Ily művészi termékenységűt alig lehet megérteni! Hálás is az utókor. Természetesen a muzeum az ő nevével viseli és kegyelettel járja be az idegen is ana termeit, melyek az ő művészi magánéletének emlékeivel vannak tele. Legmeghatóbb a sirja. Ott van eltemelve munkái emlékei között. A muzeum hatalmas épületet körül lehet járni négyszögben s lent egy zárt kőudvar közepén domborul egy zöid repkénnyel befuttatott egyszerű sirhalom. Ott álmódja tovább a művész lelke, mit ide

Az olasz-török háború

Az olasz flotta rejtélyes útja.

Róma, márczius 28.

Az olasz flotta mostani mozdulatairól a legnagyobb titokzatossággal beszélnek. Annyi kétségtelen egy olasz hajók mutatkoznak az európai török partok mellett és hogy az olasz hajóraj legnagyobb része néhány nap óta az Aegei-tenger északi részén cirkál. Eggyelőre csak az a feladata, hogy a hadi dugáruk szállítását megakadályozza és éppen tegnap tartóztatott fel egy angol gőzöst. Más jelentések arról szólnak, hogy Szmirnánál és Szalonikinál jelentek meg olasz hajók, majd a szíriai partok előtt tűntek fel. — E sokféle mozduat célja csupán az, hogy az olasz flotta valódi akciója felől tévutra vezesse Törökországot. A miniszterek most minden felvilágosítást megtagadnak és a terv az, hogy csak akkor tesznek jelentést a kamarának, ha az első komoly akció sikerrel jár.

Szaloniki, márczius 28.

A Dardanellák kikötői eggyelőre még teljesen szabadok. Az a hír, mintha az uszóknak miatt a Dardanellák bejárata a kereskedelmi hajók számára veszedelmes volna, alaptalan, mert az osztrák Lloyd hajói, valamint a német kereskedelmi hajók is akadálytalanul közlekednek.

Bécs, márczius 28.

Párisi forrásból jön a hír, hogy a hatalmak most már Konstantinápolyban fognak lépést tenni a béke érdekében. Itteni diplomáciai körökben arról értesülnek, hogy a béke akció egyáltalán nem halad előre. A hatalmak ugyan tárgyalnak egymás között és az is valószínű, hogy rövidesen valami lépést tesznek Konstantinápolyban, de mértékadó helyen nem fűznek nagy reménységet ehez. Arrig Törökországban a választások be nem fejeződnek, addig a török kormány nem mehet bele a béketárgyalásokba. Csak a kamara megnyitása után, ha a kormány szilárd többségre támaszkodhatik, lehet szó arról, hogy a porta békefeltételeket szabjon.

lenn félbehagyott. Talán még csak a nagy Napoleon sirja szólott így a telkemhez. Ezer, meg ezer ember jön-megy e muzeumban folyton folyvást.

Innen már önkénytelenül a Glyptotékába megy az ember. Szeretem a képeket, de jobban szeretem a szobrokat. Mindig úgy érzem, mintha életre kelnének, és megmutatnák nekem a kőbe, márványba zárt lelküket.

Ott van például egy siremlék Rodintól. — Durva, faragatlan feketemárványkőbe, arccal beletemetkezve egy fehér márvány nő. Csak a háta látszik de aki ránéz, a szeme megtelik könnyel. Ugyancsak Rodin világhírű műve az «Óserő», a «Csók» szobor. Nagy tolongás van körülötte. Persze aki a lábamra lép: egy magyar! Dániában már akad egy néhány magyar utas és az is bizonyos, hogy egymásra talál vagy a Thorwaldsenben, vagy este a Tivoliban Olyan fajta hely ez, mint nálunk a városiget. Jókedvében bizony sok mindenre ráadja a bus magyar a fejét. Ilyenformán mi is felszálltunk a léghajókosarakba. Furcsa érzés volt ám, mikor a szép dán főváros alattunk maradt; a jól működő gépek azonban hamarosan földet érnek s kissé tántorogva, de büszkén vágunk neki Tivolinak. Eggyik magyarunk «palacsintát» akar enni, ott sütik a fák alatt a szabadbn. Fél éjszaka keressük, megse akadunk rá Belérünk hát a rulett-terembe. Valamennyien nyerünk! Röggvest elköljük egy automata étkezőben, ahol megható módon bucsuztatjuk el a szimpatikus Rudi mérnököt — aki siet haza messze Magyarországra.

A Hortobágyot hasznosítják.

A város közgyűlése.

Evek óta nem volt oly nagyérdékű, szenvedelmes jelenetekben gazdag közgyűlése Debreczen törvényhatóságának, mint ma, amikor a városnak évtizedek óta huzódó ügye a Hortobágy hasznosítása került a napirendre.

Mielőtt tovább mennénk, közölnünk kell, hogy a közgyűlés többsége elfogadta a tanács javaslatát, amely a Hortobágy hasznosításáról szól. Eszerint a pusztai területből hasznosítás, illetve művelés céljaira kihasítanak 12 ezer holdat. Ezt a határozatot többség hozta, az a többség, amely hatalmi kérdést csinált a Hortobágy ügyéből.

Általános frázisként az ügy tárgyalásánál minden szónok használta a megjegyzést, hogy a kérdést békességben, a szenvedelmek felejtésével kell megoldani, de a városi párt volt az, amely hatalmi kérdésnek tekintette ezt az ügyet s csak azért is megmutatta, hogy megszavazza a tanács javaslatát, ellentétben függetlenségi párt és a gazdaközönség több szónokának józan, hatásos és okos fejtegetésével.

A tanács javaslata azt kívánta, hogy már most mondják ki, hogy a pusztából kihasítanak ezer holdnyi területet, míg Fejér Ferenc dr., aki helyes okadatulása mellett indítványt tett, a gazdaközönség részéről azt kívánta, hogy a közgyűlés mondja ki ugyan a hasznosítást, de ne határozza el addig a 12 ezer holdnyi terület kihasítását, amíg a földmívelési minisztérium szakértői véleményt nem adnak a pusztai sorsa felől.

A kérdésnek ilyen módon való megoldása egyáltalán nem huzta volna el az ügyet, sőt ellenkezőleg siettette volna a végleges megoldást, mert mint több szónok helyesen jegyezte meg, a minisztérium a közgyűlés határozatának tárgyalásával hónapokig foglalkozhatik s ebben az évben a város úgy sem lehet abban a helyzetben, hogy a hasznosító határozatot végrehajtsa.

A közgyűlésen jelen volt Bakonyi Samu országos képviselő is, aki nagyszabású beszédet mondott. Alapos tájékozódással és a kérdés bőszerűségével szólalt fel a gazdatársadalmi védelmében, amelyet egyik-másik szónok maradisággal vádolt. A Hortobágy ügye tehát eldőlt a város házában, de ezt nem lehet végleges döntésnek tekinteni. A gazdaközönség fogja módját találni, hogy az igazat megtalálja.

A közgyűlés határozata csak azért is sajnálatos, mert alkalmas arra, hogy a város békéjét és nyugalmát feldulja, ahelyett, hogy bölcs beállással úgy intézkedett volna, hogy a kérdés a város egész lakosságának osztatlan tetszésével nyerjen megoldást.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Domahidy Elemér főispán három óra után nyitotta meg a közgyűlést.

Üdvözölte a megjelenteket s rámutatott arra, hogy a mai közgyűlés hivatalos nagy horderejű kérdéseket megoldani. Felhívja a törvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét arra, hogy a város ezen életbevágó ügyeinek a tárgyalásánál tárgyilagosságot, higgadságot tanúsítsanak. Majd tudomásra hozza, hogy önálló indítvány érkezett be a gör. kath. püspökségnek Dorogon való felállítására, továbbá, hogy Komlóssy Imre ügyvéd interpellációt jelentett be írásban.

A Révi-féle sajtóper.

A polgármesteri jelentést terjesztették elő a múlt hónapról. A jelentés megemlékezik a Hortobágy hasznosításának előmunkálatairól. Jelenti, hogy Révi Nándor ellen a tanács sajtóperét indított.

Márk Endre tudomásul veszi a polgármesteri jelentést s azt, hogy sajtóperét indít a rágamazó cikkek szerzője ellen, de szóvá teszi, hogy a tanács felettes hatóságánál nem kereset orvoslást. Meg van győződve a tanács becsületességéről, de indítványozza, hogy a közgyűlés keresse meg a belügyminisztert, hogy küldjön le vizsgáló biztosokat az ügyek megvizsgálására.

Kovács József polgármester kijelentette, hogy a tanács eljárása a legkorrektebb. Maga is amellett van, hogy a legmesszebbmenő vizsgálatot rendelje el a közgyűlés.

Révi Nándor szerint a vizsgálat megindítása zavarólag hatna a sajtóperre, ezért vagy a független bíróság elé kell vinni az ügyet, vagy vizsgálatot. Azt szeretné, ha a tanács akkor fordulna a vizsgálathoz, hogy ha a sajtóper végét érte.

Freund Jenő dr. elolvasta Révi cikkeit, de csak hibákról ír ott. A becsületében nem érték támadások a tanácsot. Márk Endre indítványát elfogadja. Kívánja a belügyminiszteri vizsgálatot. Szükséges, mert csak nevezzük nevén a gyereket. Révi azt mondta a cikkeiben, hogy a csatornázásnál loptak. Már most, ha az esküdteknek ilyeneket fog Révi, mint vádlott előadni, elképzelhető, milyen hatással lesz. A vizsgálat adatai alapján majd nem lehet lesz általános szótalakkal elszédíteni az esküdteket. Az egész közgyűlést támadta meg Révi; azt mondta, hogy csak egyetlen becsületes ember van. A város reputációja kívánja a vizsgálatot, s aztán a sajtóperét.

Révi Nándor dr. amellett van azért, hogy sajtóperre vigyük az ügyet, ne pedig a vizsgálatot tartásuk meg előzőleg. A miniszteri vizsgálatnál nem lehet jelen, nem tudja, mi foglik a kulcsszák mögött.

Fráter Imre dr.: Vagy öntudatlanul, vagy öntudatlanul cselekszik az ember. Az öntudatlan állapotot nem szokták beszámítani. Révi tudatosan és többször kockáztatott meg állításokat. Ha volt bátorsága erre, legyen arra is, hogy álljon a fórumok bármelyikére elé.

Bakonyi Samu nem ismer kényesebb kérdést, mint azt, hogy egy bíróság elé tartozó ügyet itt tárgyaljanak. Elfogadja a Márk-féle indítványt. Szükséges az ügyet kettéválasztani. A tanács becsülete a bíróság elé tartozik, a másik rész pedig a közgyűlés elé való. Tisztán kell látni a felhozott vádakra s ezt csak a miniszteri vizsgálat tisztázhajta.

Kijelenti továbbá még azt, hogy a vizsgálatnak ki kell terjednie a vádba tett összes ügyekre a legapróbb részletekig. A bíróság előtt is lehet szakértőket meghallgatni. A miniszteri vizsgálat a bírósági eljárást nem zárja ki.

Ujlaki Hugó: Révi Nándor álláspontján van. Vagy sajtóper, vagy szakértői vizsgálat.

Kovács József reflektál az elhangzottakra. — Azt hiszi, hogy Márk Endre indítványa elől kétféle nem lehet.

A közgyűlés óriási többséggel elfogadta Márk Endre indítványát s megkéri a miniszteri vizsgálatot.

A dorogi püspökség.

Ezután a dorogi gör. kath. püspökség ügyét tárgyalták azon indítvány kapcsán, melyet Dégenfeld József és társai adtak be. A közgyűlés kimondta, hogy felír a kormányhoz, hogy a románok magyarellenesei intrikáit szentszéknel akadályozza meg s hasson oda, hogy a püspökség Dorogon állíttassék fel.

Komlóssy Imre indítványa következett ezután. Indítványozó előadja, hogy az előbb foglalkozott ugyan a közgyűlés a Révi-féle ügyekkel, de tisztán nem látja a kérdést. Kijelenti, hogy ő most csak azért szólal fel, mert egy lap megtámadta méltatlanul. Egyébként eláll az interpellációtól.

Kisebbségi ügyek.

Majd a napirend első tárgyával foglalkozott a közgyűlés. Varga Károly árvaszéki ünnöknek a város 443 korona működési pótlékot szavazott meg a minap, de a miniszter nem hagyta jóvá a határozatot. A tanács javasolja, hogy vegyék tudomásul a leiratot.

Jászi Viktor szólalt fel s méltánytalannak tartja a miniszter eljárását s indítványozza, hogy újra írjanak fel a miniszterhez a határozat jóváhagyása érdekében.

Kovács József: A miniszter helyesen intézked-

ett e kérdésben, kéri tudomásul venni a leiratot.

Márk Endre szintén a mellett van, hogy Vargha Károly megérdemli a működési pótlékot. Helyesli, hogy felírjanak újra a miniszterhez.

A közgyűlés Jászi javaslatát fogadta el. A téglagyár önálló kezelésbe vételéről szóló határozatot a miniszter jóváhagyta. A leiratot Medgyaszay Miklós tanácsnok terjesztette elő s a közgyűlés tudomásul vette azt.

A hordójelző hivatal május hó 1-én kezd meg működését.

A homokhordási szabályrendeletet s jóváhagyta a miniszter. Tudomásul vették.

Az egyetemi fődek.

Az egyetem céljaira átengedendő terület ügyét tárgyalták ezután. A miniszter a hozzájárulást tudomásul vette s a területek felett névszerint szavazást a jövő közgyűlésen ejtik meg. A Kontsek-féle kertészeti telep megvételét a miniszter nem hagyta jóvá. Tudomásul vették.

Az egyetemen létesítendő 100 ezer koronás alapítványt Ferencz Józsefőről nevezik el, az alapító-levelet felküldik a valóságügyi miniszterhez.

Az új feladatok pontos teljesítése érdekében a pénzügyminiszter leiratot intézett a városhoz és támogatást kért. A tanácsot megbizta a közgyűlés, hogy a törvény életbeléptetésének előkészítő munkálatait készítse el.

A fővárosi bizottság megalakítása következett ezután. A bizottság tagjai lényegtelen eltéréssel ugyanazok, akik a múlt évben voltak.

A Hortobágy hasznosítása.

A Hortobágy ügy került sorra ezután. Medgyaszay Miklós tanácsnok referálta a miniszter leiratát, továbbá az előkészítő bizottságok javaslatait. Szentesi János aláírásával egy kérvény érkezett be, melyhez mellékelve volt a gazdaközgyűlésének határozata.

A tanács azt javasolja, hogy az állattenyésztés érdekében szemmel tartásával a Hortobágy hasznosíttassék. E célból a 42 ezer holdnyi területből 12 ezer holdat kell kihasítani. Kéri a javaslat, hogy a közgyűlés a földmívelési minisztérium szakértőit sürgősen küldje le a Hortobágyra s azok adjanak szakvéleményt a további teendőkre vonatkozólag. A földmívelési miniszter által létesítendő öntöző művekre 3000 hold átengedessék s a tanács az 500 ezer korona hozzájárulási összeg elfételére felhasználassék. A miniszteri szakértők arra vonatkozólag adjanak véleményt, hogy mely eszközökkel volna legalkalmasabb a hasznosítás végrehajtása a legeltetési terület fejlesztése mi módon történjen.

Ez nagyjából a tanács javaslata.

Fejér Ferenc dr. szólalt fel először az ügyhöz. Sajnálja, hogy a felszólalását zaj előzte meg. Mindig ott volt a hol a haladás szeke- rért lehetett tolni, de most eltér ezen iránytól s kénytelen magára venni a vádat, hogy maradi gondolkozású. De fontos érdekek szólnak a mellett, hogy a tanács javaslatát ne fogadják el.

Majd előterjesztette a következő indítványt:

Indítványozom, hogy

a tanács javaslat második pontja, mely szerint már most kimondatnék, — hogy a város közönsége 10—12000 hold földet mezőgazdasági művelés céljaira kiszakít, mint a kérdés lényegét nem érintő és időelőtti részlet — kihagyassék, — a 3—4-ik pont helyébe pedig a következő határozat tétessék:

Tekintettel arra, hogy Debreczen sz. kir. város közönsége a Hortobágyot egyértelműleg hasznosítani kívánja, de a hasznosítás módját illetőleg nincs még alapos és kétségbevonhatatlan értékű szakvélemény birtokában, — a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hivatkozással az 1912 február 27-én kelet 25573 V. A. 2. számú leiratra, — sürgős felterjesztést intéz a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Urhoz, hogy szakvélemény adására hivatott közeget lehetőleg még ez év április, de legkésőbb május havában küldje le — a városi tanácsot pedig megbizsa, hogy a szakvélemény beérkezése után és ennek értelmében haladéktalanul terjesztesse a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé a hasznosítást illető javaslatát.

A jog- és pénzügyi bizottság és tanácsi javaslatban az áll, hogy a Kubik-féle terv nem helyes, azért a miniszter véleménye szerint kivihetetlen. Azt kérde, hol a logika, amidőn ki mondjuk, hogy csak akkor határozunk, ha a miniszteri szakértők véleményét mondanak. Einek akkor most a kihatás felől határozni. Az a fel-fogása és véleménye, hogy sokkal célszerűbb a városra, hogy a Hortobágy mint külön legelő többet jövedelmez, mintha rossz szántóföld lesz belőle. Megvan győződve hogy a miniszteri szak-értők is azt fogják mondani, hogy a Horto-bágy mint külön legelő tartassék fenn. A házi-pénztár szempontjából sem lehet szerencsésnek mondani a 12 ezer hold kihatását. De hát hogy fogják azt értékesíteni? Az a szántóföld magától nem fog teremni. Nem helyes, hogy a város ily ötletszerűen határozzon, mert a miniszteri érte-kezetlen kimondták, hogy szakértőket fognak meg hallgatni. A miniszteri vélemény is azt mondja, hogy a szikes föld talaját nem lehet úgy trá-gyázni, hogy az teremjen. Ismételtén hangoztatja, hogy csak mint legelőt lehet a Hortobágyot fen-tartani. Kéri a városi pártot, hogy fogadja el az ő álláspontját.

Ha a közgyűlés elfogadja is a tanács ja-vaslatát, vajjon nem e fog e az történni, hogy a kihatás csak akkor lesz végrehajtható, ha a miniszter kiküldi a szakértőit. Ha kihatják a legjobb részét a pusztának, hol fognak le-geltetni a debreceni gazdákat? A városi párt csak azért akarja kimondani a határozatot, hogy meg-mutassa, hogy ő az erősebb. Ezt a kérdést nem hatalm szóval, de békésen kell megoldani. A város lakosságának békéje érdekében is kéri az indítványa elfogadását.

A többi szónok.

Szentesi János kijelentette, hogy a Horto-bágyot csak mint közlegelőt lehet fenntartani. Hová teszi a debreceni gazda az állatait. A balmazújvárosi gazdák ajánlatára nem ad sem-mit, mert azoknak földön kívül pénz is kell. Nem lesz abból semmi ez évben, hogy kiadják a hortobágyi földeket. Meg kell várni a mi-niszteri szakértőket, hogy véleményt mondja-nak.

Herczeg János visszapillantást vet a régi időbe, amikor kelő számu belső legelő állt a gazdák rendelkezésére. Az állattenyésztés fontos megélhetési ága volt a város lakosságának. Ha nincs legelő, nincs jószág tartás. Arra kell tö-rekedni, hogy a Hortobágyon jó legelő léte-sítsék. Nem ellensége a hasznosításnak, de az állattenyésztési érdekeket kívánja érvényre jut-tatni.

Szávay Gyula: E kérdésben el kell nemulnia az ingerültségnek, amely ma itt uralkodik. Most itt egy ünnepélyes aktus előtt állunk. Amidőn a város e fontos gazdasági kérdésében határoz. Nem ellensége a gazdáknak s az ő törekvéseik-nek. Tökéletesen érti, hogy ragaszkodnak a né-zetekhez a gazdák.

Debrecen a földből nőtt ki. Évszázadokon át a gazdák tiszteletreméltó társadalmá kezelte itt a város érdekeit. Azóta már változtak a vi-szonyok. A gazdatársadalomnak befolyása csor-bult, be kell látnia hogy más gondolkozásnak kell érvényesülni. A város közérdeke kívánja most a Hortobágy hasznosítását. A kérdést például az adófizetésekből is meg lehet viágítani. A gazdatársadalom minden adója 433 ezer korona, a többi osztályok 1 millió 500 ezer korona. — Majd statisztikai adatokat hoz elő a város la-kosságának különféle keresetek után fizetett adók-ra nézve. A Hortobágyért fizetett bérjövede-lmekből statisztikát állít össze s megállapítja, — hogy átlag évenként 90 ezer korona jövedelmet hozott a pusztá. Kérte végül a gazdatársadalmat, hogy segítsenek a kérdést megoldani békesség-gel.

Ungváry József: Szávay az adókkal hoz-a-kodott elő. Tessék össze hasonlítani azok adó-ját, akik a Hortobágy ellen és mellette szava-znak. Ott tűnne ki csak az igazság.

Bakonyi Samu: Szávay Gyula nagyszabásu beszéde készlet a felszólalásra. A kérdés a tár-

gyagos, okos fejtegetést megérdemli. A vitá-ból ki kell hagyni a küzdő csoport szenvedé-lyeit. Szávay szembeállítja a gazdatársadalmat a város többi lakosságával. Ezt nem helyesli. Az adó arányok kimutatása sem alkalmas az igazság megállapítására. Debrecen valamennyi osztályának érdeke a Hortobágy hasznosítása. Majd részletesen és nagyszerű okfejtésekkel mu-tatta ki, hogy Szávay nem volt minden tekint-etben tárgyilagos a gazdákkal. Nem volt kárára Debrecennek a gazdálkodó osztálynak befolyása a fejlődésre. Mindig a gazdák vezeték Debre-cenben minden kulturális és egyéb mozgalmat. Fel kell használni a változott körülmények kö-zött is ennek a gazdatársadalomnak az erejét, munkásságát a város további fejlődésére. A ta-nács javaslatában kifogásolni valót talál, és pe-dig azért, mert már most akar határozni a hasz-nosítás módozatairól, holott szakértői véleményt vár. Kéri a tanácsot, hogy mivel amugy sem hajtható végre a határozat, a szakértői vélemény nélkül, Fejér Ferenc dr indítványát tegye ma-gáévá.

Jánosi Zoltán: Röviden kíván hozzászólni. Tökéletesen egyetért Bakonyival, hogy szenvedelmek nélkül kell a kérdést elintézni, Előadta, azokat az érveket, amelyekből már a bizottsági üléseken szót. Beszét a város érdekeiről, ame-lyek a 12 ezer hold hasznosításával járnak. A miniszteri leiratban az van, hogy alkalmas gaz-dálkodással lehet a Hortobágyot termékenyvé tenni. A 12 ezer hold sokkal alkalmasabb lesz, mint ma a 42 ezer. Azt állítják, hogy Fejér Ferenc indítványa nem tér el lényegileg a ta-nács javaslatától. Kérde, hogy akkor mért ter-jeszlették elő. Kéri a tanács javaslatának elfo-gadását.

Szávay Gyula Bakonyi Samunak, Szentesi János Szávay Gyulának válaszolt személyes kér-désben.

Révi Nándor szerint a tanácsi javaslat pre-judicálja a szakértői véleménynek. A közgyűlés határozatot megfelelőbbé és akkor előadódik az ügy. Legjobbnak tartaná a miniszteri szakértők gyors meghívását. Fejér Ferenc indítványát fo-gadja el.

Bakonyi Samu Jánosi Zoltán néhány meg-jegyzésére válaszol, valamint Szávay Gyula sta-tisztikai adataira tett megjegyzéseket, kijelentvén, hogy Debrecen érdekeit szíven viseli.

Dicsőfi József év óta tagja a törvényha-tóságnek, de huszszor nem beszélt a közgyűlé-seken. Nagyon fontosnak és meggondolandónak tartja a határozatot. Kéri, hogy a Fejér féle indítványt fogadják el, mert az nem halasztja el az ügyet. A gazdasztály és az «áros» nép mindig karöltve dolgozott. A Hortobágy nagy nemzetgazdasági kérdés, amelyet elhamarkodva megoldani nem lehet. Majd kifejti, hogy a deb-receni polgárság mindig az első között volt, ha áldozatkészségről beszéltek.

Viharos jelenetek.

Fejér Ferenc dr zárszó jogán szólva, ki-jelenti hogy Jánosi azt állítja, hogy indítványa egyezik a tanács javaslatával. Kérde, hogy ha egyezik, mért nem fogadja el Jánosi az ő indít-ványát. A városi párt a hasznosításról szóló ha-tározatát kényszereszközökkel hozta.

Óriási lármá és zaj tört ki.

A városi pártiak terrorizálták a szónokot, a függetlenségiek tapsoltak Fejér Ferencnek.

— Elhiszem, hogy kellemetlen az igaz szó!

— O mondja Fejér. — Nem tudja megérteni, Szávay logikáját. Siet hozzá tenni, hogy költői logikával élt. Sajnálja, hogy ha felszólalásában fehozott érvei kellemetlen érzéseket keltett egyik másik emberben. Ismétli, hogy a város békéjé-nek, nyugalmának érdekében fogadják el indít-ványát.

Husznát több bizottsági tag névszerinti sza-vazás elrendelését kérte. A közgyűlés a tanács javaslatát szavazatlenként szavazattal elfogadta 53 szo ellenében.

A közgyűlés ezzel véget ért.

Kellemetlen lakás.

Ahol megverik a lakót.

Mindenki által ismert, és acceptált dolog, hogy butorozott szobát albérlésben kivenni éppensé-ggel nem kellemes. Annyi bajt, gondot okoz a la-kónak egy ilyen butorozott szoba, hogy azt el sem képzelheti más, csak éppen az, aki butorozott szobában kénytelen lakni. És ilyenek bizony na-gyon nagyon sokan vannak, sőt tulsokan, mert a nehéz megélhetési viszonyok miatt csak igen kevesen vannak abban a helyzetben, hogy éves lakást tartsanak. Legtöbbsen kénytelenek egész életüket ugynevezett csinosan butorozott szobá-ban eltölteni, amik rendszerint éppenséggel nem csinosak, kényelmetlenek s ne is nagyon olcsók.

Egy ilyen butorozott szobában lakott Szerepi Jánosné a Tanító-utca 10. szám alatt. Sok baja volt neki is a lakással, azonkívül még a — lakásadónőjével is, aki lépten-nyomon szekiroz-ta őt, ahol csak lehetett, kellemetlenkedett a la-kójának, úgy, hogy Szerepiné és a lakásadónője között napról-napra feszültebb lett a viszony s csak alkalom kellett, hogy végleg kiélesedjék.

Ez az alkalom meg is jött a tegnapi napon, a tegnapi napon, amikor is Szerepiné gyerreke. az udvaron a lakásadónőnek a rucáit követ megdobálták.

Erre ez az S. J.-né nevű lakásadónő any-jávi együtt bement Szerepiné szobájába s kér-dőre vonták őt ott ketten a rucák megdobálása miatt.

Szerepiné elutasítólág bánt a két nővel, akik erre szidalmazni kezdték, mire Szerepiné ara kérte őket, hogy hagyják el a szobáját. Több sem kellett a két nőnek. Most már neki estek a szegény asszonynak, ütlegelni kezdték, lecibálták a haját s úgy annyira megverték, hogy az asz-szony a súlyos ütlegektől összeesett.

Szerepiné természetesen feljelentést tett a két asszony ellen a rendőrségen, ahol megindították ez ügyben az eljárást.

SZINHAZ.

Ma este C) bérletben:

KIS KÁVÉHAZ.

HETI MŰSOR:

Pénteken: Kis kávéház, vigjáték. Ujdonság. C) bérlet.

Szombaton: Kis kávéház, vigjáték. A) bér-let.

Vasárnap délután: Gésák, operett. Mersé-kelt helyárrakkal.

Előkészületre kítűzettek: «Kínáltszöktetés», operett. Ujdonság. — «Trenk báró», operett. Uj-donság.

Kis kávéház. Szenzációs és érdekes bemu-tatója lesz ma este a debreceni színháznak. — Tristán Bernard kitűnő vigjátékának lesz a pre-mier előadása, melyet Heltai Jenő fordított. — A vigjáték ujdonságnak kedves és mulattató me-séje van. Sok jó szerep nyújt alkalmat a szí-nészeknek, hogy egy kellemes színházi estben részesítsék a közönséget. A darabot Zilahy igaz-gató rendezi nagy körültekintéssel. Papp Etelka, Fabinyi Felicia, Vajda Ilonka, Császár Kamilla, Uthy Gizella, Guthy Sári, Virányi, Kassay, Désy, Ligeti, Székely, Kemény, Békessi, Máthé és Ke-lemen játszanak nagyobb szerepeket. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Márkus Emília vendégjátéka. Márkus Emília a nemzeti színház nagy művésznője vasárnap és hétfőn ofg vendég szerepelt a debreceni szín-házban. A művésznő évek óta nem volt Deb-recenben s most két parádés szerepét játszta el. Vasárnap a «Boszorkány»-ban Zoráját, —

hétfőn a «Kamélias hölgy»-ben a címszerepet játsza el a kiváló művésznő. Mindkét előadás béreltszűnelben tartatik. Jegyeket a színházi pénztár holnaptól kezdve árúsít.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárral 3 óra kezdettel a «Gésák» operett kerül színre. A szép zenéjű és mulattató operett elsőrangú kiosztással kerül műsorra. Jegyeket a z. előadása a színházi pénztár előre árúsít.

Az utolsó csütörtöki felolvasó est.

Impozáns programmal fejezte be tegnap este «a csütörtöki felolvasó-esték» rendezőse a felolvasó vigesték ez ideig sorozatát a r. kath. főgimnázium disztermét zsufolási megtöltő előkelő közönség pedig elragadtatással tapsolta a szereplők mindenikét, kik tudásuk, művészetük legjavát vitték ma a közönség el, hogy az utolsó est fényes sikerét emeljék.

A Svetits-intézet tanítónőképzőjének ének-kara nyitotta meg az estét, Siklós A. «Kicsi fülemüle» c. szép karának pompás előadása volt.

A precíz, gondosan előadott karének viharos tapsot aratott.

Majd a Zenede négy kiváló művész-tanára zene számai követték váltakozva egymást. — Fűredi Samu, Hammerstedt János, Szöngyei Ilon s Fábry Ilon részben külön, részben együttes számokkal arattak óriási tetszést.

Nem lehet részleteznünk az egyes számokat, hiszen amit ez a művészgarda produkált, az egyszerűen mesés! Hammerstedt művészi zongora játéka, Fűredinek (ki tekintettel jubileumára, babérkoszorút is kapott) elragadóan szép gondonka játéka, Fábry remek zongora kísérete, — Szöngyei Ilona gyönyörű éneke, különösen a zongora ének a gondonka trió, mind egytől egyig fenomenális dolog volt. Kaptak is tapsot annyit, hogy elég lenne három másik estre.

Egyik kimagasló pontja volt ez estnek Varjas Endre, a Szatmári Irsk-kollégium országos hírű igazgatójának szabad előadása, ki a «Vágyak emberéről» beszélt, oly szépen, hogy egészen magával ragadta a közönséget. Tomboló taps volt érte a jutalom.

Pompás volt Boros Anna zongora játéka, ki Chopin egyik nocturnejét adta elő bájos könnyedséggel, nagy zenei készütséggel, oly tetszést aratva, hogy szép játéka után alig akart a taps véget érni.

Vass Jolán egy ügyes monolog remek előadásával aratott ismét nagy diadalt.

Kacagató mókáit, tempómentumos előadását zugó tappsal jutalmazta a hálás hallgatóság.

Boruz Mihály egy szépen megírt s jól felolvasott formás elbeszéléssel aratott nagy tetszést. A hírlapírói rutinnal megírt, érdekes kis elbeszélést zajosan tapsolták.

Igen jó volt a Kovássy Miklós szavaltat. Egy melodráma, melyben a jeles szavaltó a r. kath. főgimnázium pompás zenekara kísérte, — úgy a derék szavaltó, mint a zenekart, de különösen annak vezetőjét dr. Titz Antal tanárt viharos tappsai honorálták.

Szőke István erces bassus hangon, Medgyessy Dániel feltűnést keltő ékes tenor hangon adtak elő pár szép dalt a dr. Jaszenovits István kitűnő zongora kísérete mellett. A gyönyörű énekeknél tényleg a taps s felharsant az «éljen!»

Dr. Lóky Béla, a rendező bizottság illusztris elnöke az idő előrehaladottsága miatt rövid beszédben vázolta az esték sikereit, beszámolt az anyagi eredményekkel s meleg szavakban köszönte meg a közönség szíves pártfogását, a saját hatalmas támogatását, a bizottság munkálkodását s különösen a szereplők fáradozását. A meleg hangon tartott pompás kis beszéd után a hallgatóság viharosan tapsolta a rendező bizottság derék elnökét.

E gyönyörűen sikerült est méltó záradéka volt Kiss Béla zenekarának kitűnő játéka, melylyel a csütörtöki felolvasó esték 1911—12. évi anyagi s erkölcsi sikereiben gazdag szezonja véget ért.

UJDONSÁGOK

— **A Debreczeni Társadalomtudományi Könyvtár.** Keresk. Társ. termében március 30-án ülést tart melynek tárgya dr. Kovács József gazd. akad. tanár «a Hortobágy társadalom gazdasági jelentősége» című előadása.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A debreczeni református egyház március hónap 30-ik napján, szombaton délelőtt 11 órakor a Kistemplomban másodszeri meghívásra, úgy, hogy a megjelenők határoznak, egyházközségi közgyűlést tart. Tárgy: A már elhatározott 320.000 korona kölcsönnek a Magyar Földhitelintézettől felvétele.

— **Országos Főiskolai Bajnoki Birkózó-verseny Debreczenben.** A Debreczeni Akadémiai Atléta Club folyó hó 31-én délután 3 órai kezdettel rendezi országos bajnoki birkózóversenyét a Debreczeni Tornaegetlet tornacsarnokában (Péterfia-utca 76. sz., bent az udvarban). A verseny szálályait a múltkor közöltük. A verseny iránt országoszerre nagy az érdeklődés, mert itt dől el, kik lesznek Magyarország 1912. évi főiskolai bajnokai. Eddigi értesülésünk szerint 15 nevezés történt, de még néhány várható. A vidéki versenyzők szombat este érkeznek Pest felől. Csánádi Már is velük jön, mint a M. A. Sz. kiküldöttje, a verseny vezetésére. Amint a jelek is mutatják, Debreczen sportbarátainak nem csekély műveltségben lesz részük s így joggal ajánljuk a főiskolai ifjuság versenyét a nagy közönség méltó érdeklődésére. Belépő díjak: — ülőhely 1. sor 2 kor., többi sor 1 kor., állóhely 50 fill., diákjegy 30 fill.

— **Meglopott tanuló.** Feljelentést tett a rendőrség ma János János negyedik éves tanítóképződei növendék, ismeretlen tettes ellen, — Jónasnak ellopta valaki a felöltőjét a ref. főiskola egyik szobájából, amíg ő bent volt a tanteremben. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **A hálátlan leány.** Kiss Lidia 18 éves cselédet Papp Györgyné érmihályfalvai lakosnő örökre fogadta. A leány azonban csak három napig lakott nála, aztán megszökött, de ragával vitte Papp Györgyné több értékes ruhaneműjét és némi pénzt. A leány aztán ideszökött Debreczenbe, ahol egy barátnőjével csatangolt és mulatta el a pénzt. Ma este egy rendőr felismerte a leányt s bekísérte a rendőrségre. Kiss Lidia közben már ki volt tiltva Debreczenből.

— **Felakasztotta magát.** Hajdubeszérményből jelentik, hogy ott Molnár József gazda ma felakasztotta magát. Molnár gyengeelméjű volt, valószínű, hogy ennek következtében szánta rá magát a halálra.

— **A patkószeg.** Olajos Sándor debreczeni fuvaros a lovát patkóztatta meg egy kültelki kovácsműhelyben. Olajos egy rozsdás patkószeggel megszurta a kezét néhány nap előtt. Nem igen törődött a sebbel s így történt, hogy a szerencsétlen vérmérgezést kapott. Irtozatos fájdalmaival szállították a kórházba, ahol azonban már aligha fognak tudni rajta segíteni, mert hálátlan van. A rendőrség sürgős kihallgatását rendelte el, — mert nem lehetetlen, hogy könnyelműség miatt kapta Olajos a vérmérgezést.

— **Egy egész kilenczted kiló szappan.** — Ennyi szappant fogyaszt évenként egy magyar. Legtöbb is azt állítja a szappan és illatszergyárosok országos egyesülete, amely erről statisztikát csinált. Eszerint az érdekes statisztika szerint az ország szappanproduktója 2500 waggonra rug. Mivel ezzel szemben a behozatal 1300, a kivitel pedig 150 waggonból áll, hazánk szappanfogyasztása 3650 waggont tesz ki. Ezek alapján egy-egy lakosra évente 19 kilogramm szappan esik. Ha egy kicsit maliciózusak akarnánk lenni, könnyen meg tudnánk cáfolni az illatszergyárosok statisztikáját. Mert kinek nincs ismerősei között egy-két olyan ember, akiről nem tetelezhető fel, hogy ilyen mértékben járul hozzá a szappan ipar fellendítéséhez? Hányan vagyunk azután, akik ezeknek a porcióját elhasználjuk?

— **A meggyilkolt tisztartó.** Keszthelyről jelentik: A pacsai rejtélyes gyilkosság ügyében a nyomozás serényen folyik. A napokban letartóztatták Tóth József jómódu csapai gazdát is, akit azzal gyanúsítanak, hogy résztvevett a meggyilkolt Szabó János okleveles gazdatiszt hullájának a pacsai-tütti határba történt elszállításában. A gyilkossággal gyanúsított Sipos Sándor volt uradalmi tisztartó, a meggyilkolt sógora és ennek kedvese, Németh Julia még mindig tagadásban vannak.

— **Szegény spanyol szélhámosok.** Évek és évtizedek óta árasztják el egész Európát romantikus leveleikkel a spanyol szélhámosok, akik egy régi mesével akarnak pénzt kicsalni a perkiésény emberektől. Ismerjük a módszerüket dajkameséinkből mindnyájan: Madridból kockás papíron levél jön egy szegény szingylőd fegyencről, aki a sors véletlenségéből éppen egy derék magyar nevet tudja meg, hogy belefektesse sokat hányartott élete egyetlen nagy bizalmas vallomását. — A levélben az van, hogy a fegyencnek nyolcszáz ezer frankja fekszik egy francia pályaudvar ruhatarában és ha a magyar ur fizeti a perkötségeket, amelyekkel a nyolcszáz ezer frankos koffert ki lehet perelni a francia pályaudvarból, akkor övé e nagy summa harmadrésze. A levelezést a szegény szálmán rothadó fegyenc, teljes nevén R. de S., egy bizalmas emberének címére Madridba, Ave Maria 6. alá kéri irányítani, mert ő a kazamatákból nem levelezhet. Ezerszáma mennek ezek a kövön sokszorosított levelek a raffinatna Európába, így Magyarországra is. Ma két ilyen levelet küldtek be nekünk, ugyanarról a köről nyomva mindkettő s mindkettő borkereskedőknek szól. A spanyolok főleg vendéglősökre és borkereskedőkre utaznak, az egyik ur már a negyedik ilyen levelet kapja, vagyis már legalább egy koronájába került a szegény buta spanyoloknak, akik azt hiszik, hogy Magyarországon van pénzük az embereknek, perkötséget küldeni Spanyolországba. Egész rossz ez ostoba üzlet, akik csinálják, aligha tartoznak azok közé a spanyolok közé, akik feltalálták a spanyolviaszkot. Pedig hogy mennyire pályáznak a magyar pénzre, még jobban bizonyítja egy másik eset, a melyet Munkácsról jelentenek. Schössel József jómódu rakamazi parasztagdát Braziliából tették figyelemre keltő dollár készpénzre, amely egy politikai fogoly tulajdona, s amely szintén el van rejtve valahol. A pénz háromnegyed részét ígérték Schösselnek, ha hoz tizezer koronát, amelylyel a börtönört meg lehet vesztegetni. A ravaszág itt azzal komplikálódott, hogy a levélíró egy Nagy Lajos nevű brazilliai magyar közjegyzőre hivatkozott, aki Schössel kérdezősködésére levélben megerősítette a ravasz szélhámos állításait. A rakamazi gazda ismerősének rábeszélésére azonban még sem ment ki Braziliába, ahol bizonyára a legborzasztóbb sors várakozott volna rá.

— **Hát tényleg egyetlen?** Midőn még könyvekkel a hónom alatt, bár rosszkedvűen, de egy kis félrácigálástól biztatva, illetve készítve el-el látogattam az iskolába, — annennyire jelenlegi elgyengült kis agyam a visszaemlékezést megengedi — úgy emlékeztem, hogy a fűdrázi órák Debreczenről csak azt tanultuk, hogy szab. kir. város. Mennyivel nehezebb a mai iskolás gyerekeknek, kiknek azt is meg kell tanulniok, hogy melyik Debreczen első és egyetlen orfeuma? Ön nevet uran! Sőt azt mondja, hogy ilyes valami nem is létezik! Már hogy ne létezne? Hiszen a teljesen idegen ember is azonnal elgálja, hogy melyik az «első» orfeum Debreczenben, anógy a pályaudvarból kilép. Hanem ha egy kis lefedező körutra indul és beljebb ér a város szívébe, azonnal meggyőződhetik róla, hogy az a bizonyos «első» orfeum nem is volt egyetlen. Mert van még egy, sőt van egy orfeum Debreczenben, amely serényen húzódik meg a Simonffy-utcában, csak egy kis táblácska hirdeti, hogy ott létezik az a bizonyos «Intim-Színpad». És ha Debreczen pályaudvara az Arany-Bika helyén is lenne, az «Intim-Színpad» akkor is csak esetleg az «első», de az egyetlen címet jogtalanul nem bitorolná.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, szánító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy az csak a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** — Értésítették a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-Ferenc utcai izr. templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor, kénsznapon reggel egynegyed 7, este egynegyed 7 órakor.

— **Radó Sándor,** a közkezdveltségnek örövendő komikus már csak rövid ideig lép fel a Hajnal-Mulatóban, amennyiben szerződéses kötelezettsége április hó elsejéig a fővárosba szól. Kár e rehetőséges fiatal embert távozni tudnunk és hisszük is, hogy e nyugtalan vérű bohém nemsokára ismét felüti tanyáját Debreczenben, ahol a «dadogó» kuptájával, kávéházi emberrel és a pesti szobrokkal oly sok derűs percet szerzett a közönségnek.

— **A baccarat ellen.** Az a viharos izgalom, amely Szántó Aaladár ügyilkossága miatt a Lipótvárosi Kaszinóban kerekedett, egyre fokozódott. Tegnap is sokan irták alá a rendkívüli közgyűlést egybehívó ívet, amelylyel tudvalevőleg a baccarat megszüntetése mellett demonstrálnak. Az izgalom és felháborodás dacára tegnap is volt játék a kaszinóban. De az ügyilkosság deprimáló hatása alatt kevesen mutatkoztak és kisebb volt a játék mint máskor. Tegnap a kaszinóban az a hír terjedt el, hogy az igazgatóság már a mai napon beszünteti a baccarat. Ez ügyben Ruszt József, a kaszinó elnöke a következőket mondotta egy fővárosi lap munkatársának: — A baccarat csak türt játék, szankciója nincs. Türtük, mert nekünk a tagok akarták. A baccarat másholnapra csak igazgatósági határozattal lehet megszüntetni, de mára nincs egybehívó igazgatóság. Úés, így tehát nem is lehet szó arról, hogy ma már nem lesz játék. Ismétlem, hogy engem nem szentimentális szempontok vezetnek a dolog elhárításánál. Az a főkérdés, hogy a tagok akarnak-e játszani. Ha akarnak, akkor játszhatnak. Ha azonban nem akarnak, akkor — s ez egészen természetes, ugyebár — mi nem fogjuk kényszeríteni őket arra, hogy baccarat játsszanak. Meg kell még ejgyeznem, hogy a Lipótvárosi Kaszinó a baccarat nélkül is, pénzügyi tekintetben is szolid alapokon álló klub.

— **Dühöngő asszony.** A mentőket értesítették ma délután, hogy Peti Györgyné 40 éves asszony a Pacsirta-utcán hirtelen megőrült s dühöngeni kezdett. A mentők a szerencsétlen nőt a kórházba szállították.

— **Samassa érsek csatója.** Furfangos módon akart pénzt szerezni egy elzúllott ügyvéd Samassa József bíboros-érsektől. A ma nap, amikor az érsek budapesti palotájában tartózkodott, beállított egy ur az érsek titkárához egy ajánlólevéllel. A levelet, amelyen a Budapesti Hírlap cégírása volt olvasható, mely hajlongások között adta át a titkárnak. A levélben Rákosi Jenő aláírásával ez állott:

— Ez az ur természettudós. Herrmann Ottó he'gére van kiszemelve. Külföldre megy, hogy a madarak repülését tanulmányozza. A kormánytól csak kétszáz koronát kapott, ez az összeg azonban kevés. Kérem eninenciádat, részesítse támogatásban a tudóst.

A titkár gyanusnak találta a levelet, telefonált a rendőrségre, ahonnan két detektív ment ki az állítólagos természettudós igazolására. A titkár gyanúja alapos volt. Kiderült, hogy a levelet nem Rákosi Jenő írta és hogy a segítségért jelentkező ur egyáltalán nem természettudós. — Megállapították, hogy dr. Rosa János ügyvéd a szé'hamos neve. Büntetett előéletű. Azzal védekezett, hogy a családja nagy nyomorban van, ez kényszerítette eirre a lépésre. Minthogy kihágásról van szó, átadták a központi büntető bíróságnak.

— **Nyilatkozat.** Lapunk f. hó 27-iki számában a «Gazdakörből» címmel megjelent cikkre vonatkozólag dr. Vajda József ügyvéd úrtól a következő nyilatkozatot kaptuk: «En soha senkitől sem 5 koronát, sem egy fillért a Hortobágy hasznosítása ügyében kifejtett tevékenységemért nem kértem, nem kaptam és nem is fogok elfogadni. Üzletet e mozgalmából annyiban csináltam és csinállok, hogy már eddig reá költöttem egy jelentékeny — nekem jelentékeny — összeget és nem fogok visszariadni az áldozatokból ezután sem, ha szükség lesz reá. A Gazda-körnek tagja vagyok és e címen feljogosítva éreztem magam a megjelenésre».

— **A hardas polgármester.** Newyorkból írják: Magasra csapnak az izgalom hullám. Rock-Island Illinois állambeli városkában és ezt az izgatottságot most egy ezred katonaság igyekszik lecsillapítani, már amennyire lehet. A derék rock-istand polgárok szenvedélyeit az a harc dulta fel, amely Loonly szerkesztő és Schriver polgármester közt kitört. A szerkesztő lapocskájában hevesen támadta a polgármestert, aki a szigorú publicistát úgy vélte ellenkező véleményre bírni, hogy nyílt utcán megtámadta és félig agyonverte. Összetört tagokkal szállították kórházba a szerkesztőt, de a botrányos eset pillanat alatt fejtüzelt a város lakosságát a brutális Schriver polgármester ellen. Óriási tömeg gyűlt össze a városház előtt, hogy megincselje a polgármestert, akinek személyét csupán a rendőrök védtek kötelességből. A tömeg megtámadta a rendőröket, verekedés, lövöldözés támadt, a dolog amerikai méreteken folyt, két ember meg is halt, sokan megsebesültek. A kormányzó végül is kűlönvonaton egy gyalogezredet szállított a városba s a katonák most a városházán tanyáznak, hogy megvédjék a polgármester személyét a biztos megincselés ellen.

— **Az autómobilos bankrablók.** Párisból jelentik: A közönség csupa izgalom, a rendőrség ég a huzgóságtól, hogy kézrekerítse a vakmerő autómobilos banditákat. Az egész nyomozás most Hoilandiára vetette magát, ott keresik a rablókat, mert a néhány héttel ezelőtti történet első bankrablás alkalmával si Amsterdamban adták el autómobiljukat a vakmerő banditák. A hat zsi-vány arcképet a rendőrség elküldötte valamennyi mozgóképszínháznak, ahol minden előadásban színre kerülnek és így két napon belül egész Páris ismerni fogja a hat elvetemült rablógilyköst.

A hamis eskü.

Halál a bíróság előtt.

Ha ez az eset, amit itt leírunk, a patriárkák idejében történik, akkor ma már valamelyik vallásfelekezet apraja-nagyja, mint csodáról, — mint az Isten bosszuálló kezének beavatkozásáról beszélné áhitattal, kegyelettel — és szent borzadással. Egy pörös fél nagy elkeseredésében és fölháborodásában átkot mondott egy másikra és csodák-csodája — az átok beteljesült.

A furcsa, tragikus esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Nagy megdöbbenést okozott Mátészalkán Fischer Jakab jármi-i jómódu mészárosnak tragikus halála.

Fischer Jakabot egy egészen jelentéktelen kihágási ügyben szombatra becitálták a mátészalkai járásbíróhoz tanunak. Az ügy természete olyan volt, hogy Fischer vallomásán fordult meg az egész s éppen ezért a tárgyaló bíró elrendelte Fischer megesketését. Fischer a vallomására le is tette z esküt, a bíró kimondta az ítéletet és a feleket elbocsátotta.

Mikor már a kapu felé mentek, a pörvesztes fél magából kikelve ökölbesorított kezekkel utját állotta Fischernek.

— Megállj kutya, hamisan esküdtél, üssön meg a gutta! — ordította az elkeseredett ember.

Fischer ügyet sem vetett a toporzékoló em-

berre — hanem ismerősei kíséretében tovább folytatta az utját. — Alig tette azonban ki a lábát a járásbíróskapuján, mikor hirtelen megrándult, kezét a szívéhez kapva elkiáltotta magát:

— Jaj végem van — s a következő pillanatban élettelenül rogyott össze a kapu előtt.

A tragikus eset szemtanui rémülve rohantak az összeesett ember segítségére, de már késő volt, mert a gyorsan előhívott orvos már csak a halált konstataita.

A megejetett orvosrendőri boncolás során megállapították, hogy a szerencsétlen embert — szívszélhűdés ölte meg.

De, hogyha ezer orvos álltaná is róla bizcenyítványt, a nép akkor is az Isten újját látná a tragikus esetben, — akkor is azt hinné, — hogy a szegény Fischert az átok fogta meg, mert hamisan esküdtöt.

Még évtizedek múltán is arról regélnék a jármi-i nagyanok unokáknak, hogy volt egyszer egy ember, aki hamisan esküdtöt és ezért megverte az Isten keze.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 859.25 — Osztrák hitel 655 — Négy százalékos koronajáradék 89 — Osztrák magyar államvasutak 735 — Jelzálogbank 489 — Leszámitolóbank 547 — Hazai Bank 303 — Magyar Bank 671.50 — Rimamurányi 721 — Salgótarjáni 723 — Közúti Vasut 794.50 — Városi Villamos 428 — Adria 513.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.31 — Buza májusra 11.35 — Buza októberre 10.63 — Rózsa áprilisra 9.81 — Rózsa októberre 8.61 — Tengeri májusra 8.68 — Tengeri júliusra 8.68 — Zab áprilisra 9.55 — Zab októberre 8.30.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 655 — Magyar hitel 857 — Osztrák-magyar államvasutak 735 — Alpési 938.50 — Déli vasut 105.25 — Skoda 728.

A pénzpiac enyhülése. Bécsi tudósítónk jelenti: A pénzpiac helyzete pár nap óta ismét kedvezőbb. Belga pénzajánlatok érkeztek a piacra és mihelyt felszabadulnak a francia vasuti kölcsönre adott fedezetek, a francia pénzek visszaérkezése is várható. A magánkarantáláb tegnap 4 és tizenegy tizenhatodrészes százalékos volt a múlt heti ötszázalékkal szemben. Kedvező benyomást tett az is, hogy az uttiro-prolongációnál és a normális heti ellátásnál a bankokat sokkal kevesebb összegekig vették igénybe, mint a múlt héten.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma délután ülést tartott Bécsben, amelyen a bankkamatláb megváltoztatásának kérdése nem került szóba. A tanács Pranger jelentését tudomásul vette.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

Globin
legjobb cipőkrém

POLGÁR-féle SÉRVRŐTŐK

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Múláb és
műkéz
Irrigator-
fecskendők
Diana-öv
(havibaj el-
leni kötő)
Suspensorium
(heretartók)
Egyenestartók
Gummiharis-
nyák
Kötőszerek és
Betegápolási
tárgyak
**Valódi francia
övszerek**
(legkiválóbb pá-
risi gyártmány.)

Polgár Sándor orvosi műszer- és
kötszergyárosnál.
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 50.

Kérjen képes ingyen árjegyzéket a kívánt tárgy
megnevezésével. Ezen hirdetés beküldése ese-
tén 10 százalék engedmény Debreczen olva-
sónak.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
n l permetezhet vele! Semmi
űedéke nincs! Számítalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyártjuk
az eddig dr. Aschenbrandt za-
badalmát képezett **REZKENPORT**
és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártól BUDAPEST
VI. Váci-út 93

GRAND HOTEL BERLIN Szálloda

BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
TELEFON 137-90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
fűtés, Lift, Vacuumlaener

Stern József és Testvére

kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. **Piacz-utca 22.**
Ajánlja:
saját gyártmányu legfinomabb **kefeárult**
a legolcsóbb gvári áron. Nagyválasztékban
kaphatók: fésűk, hajtűk, bőráruk, acélárúk.
Parfümök, szappanok és mindenféle toilette
cikkek

Felkéretnek, mindazok akik Turóczy Sándor technikus címét tudják,
közölnék. Nevezett valamikor Debreczenben, a Vargakertben a
Tóth Kálmán-utca 40. szám alatt lakott A címet közölnék
3 korona költséget megfizetnek
Levelek „O. R. 1884“ jellegére **Dukes M. Nachi** Wien I/1. cím alá
küldendők.

HOROVITZ ZSIGMOND könyvnyomdája
és hirlapkiadó vállalata

DEBRECZEN, Darabos-utca 7. szám (saját ház).

KÉT VILLANYERŐRE BERENDEZETT
TYPOGRAPH SZEDŐGÉPPEL, GYORS-
SAJTÓVAL ÉS SEGÉDGEPEKKEL
UGYSZINTEN A LEGMODERNEBB
BETŰFAJOKKAL DUSAN FELSZERELT
KÖNYVNYOMDA.

XLIV. „DEBRECZEN“ XLIV.
évfolyam **politikai napilap kiadóhivatala.** évfolyam

V. „ESTI HIRLAP“ V.
évfolyam **politikai napilap kiadóhivatala.** évfolyam

**T
E
L
E
F
O
N**

412.

IZLÉSES KIVITELBEN KÉSZÜLNEK:
**Báli és esketési meghívók, feltűnő
falragaszok, ipari és kereskedelmi
nyomtatványok, árjegyzékek és
gyászjelentések gyorsan és pontosan.**

KÜLÖNÖS GONDOT HELYEZEK A
NYOMTATVÁNYOK JUTÁNYOS ÁRBAN
VALÓ ELKESZITESERE.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindegy további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bulorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

GAZCSÖVEK különféle nagyságban eladók —
Hövebbet a kiadóhivatalban

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csiz-
mászárba való erős papiros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

FIATAL gyermektelen házimester felvétetik Dara-
bos-utca 7.

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában
felvétetnek.

MONA LISA
A VILÁG LEGJOBB ÖVSZERE
KAPHATÓ MINDENÜTT
1 TUCAT ÁRA 5 KOR. 2 TUCAT RENDE-
LÉSNEK FRANCZ
FŐELÁRUSÍTÓK: GÁSPÁR TESTVÉREK
BAJUSZKÖTŐGYÁR BUDAPEST, ERZSÉBETKÖRUT 42
TÖRV. VÉDVE.

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hitvan-
utca és Egyháztér szegletén levő telke-
ken épülő bérházban a földszinten rak-
tárral és pincéheliségekkel ellátandó
boltok, továbbá ugy a földszinten, mint
az első-, második- és harmadik emele-
ten fürdőszobával, mellékhelyiségekkel el-
látott modern lakosztályok lesznek, me-
lyeknek bérletére a bérház építő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy
érdeklődés folytán már most alkalmat
szolgált.

A tervrajzok az egyház hivatalában
Hódy Béla levéltárnoknál, az építési iro-
dában **Tóth Istvánnál** és **Márton Imre**
ügyvédnél vannak letelve. Az érdeklődő
közönség a hivatalos órák alatt tájékoz-
tatást nyer a boltok méreteiről és tar-
tozékairól, a lakosztályokról és mellé-
khelyiségekről, továbbá az előirányzott
bérösszegekről. Az ajánlatok a bérössz-
szeg 10 százalékaának bönompénzül le-
tételével nevezett urakhoz adhatók be,
kik azokat határozás végett a bérház-
építő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november
1-től adatnak bérbe; a boltok pedig
1912. évi augusztus 1-től, ez utóbbiak
ugy, hogyha augusztu 1-ig az állvá-
nyok elbonthatók nem lennének ezek
lebontásáig legkésőbb november 1-ig a
bérösszegeből husz százalék engedmény
datik.

A bérház építő bizottság 1912-évi
január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi József
lelkészelnök.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen. Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.

Ha VILLAMOS

Világítás
motor
Dynamó

Telefon
Csengő
Villamhárító

be-endezésre szüksége van rendelje meg bizalommal

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyar és Villamos Műszaki Felszerelési
Vállalat. Piacz-utcai sarok.

Üzleti telefon 168.

Gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

CSEPLÓGARNITURAK

Teljes garancia
üzleti cséplésért.
Legnagyobb
munkateljesítmény.

Egyszerű kezelés.
Feltétlen
megbízhatóság.
Erős, erősítő munka.
Kövés
benzinfogyasztás.
Több mint
tíz évvel
előre a világos jövő.

HAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR
részvénytársaság elnöki
MAYER gépgyár vas- és fémöntőde
7-1. Szombathey Budapest

Ma már általánosan elismert tény,
hogy a „MAYER” motorok a leg-
jobbak.
Saját érdekében kérjen
még ma tőlünk árjegyzéket.

Raktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 61.

Előfizetési felhívás.

A NYUGAT Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság Budapestén,
előfizetési felhívást bocsát ki:

A Nyugat Könyvei

című gyűjteményre, mely következő műveket tartalmazza:

1. ADY ENDRE: Szeretném, } Egy kötetben.
ha szereinemek. }
— Vér és arany.	10-11. KELLER: Zöld Henrik. Fordította:
Ignóus. 2 kötetben.
2. — Igy is történének.	12. KABOS EDE: Damajanti.
3-4. AMBRUS ZOLTÁN: Midás király. }
2 kötetben.	13. LENGXEL MENYHÉRT: Taifun.
5. Solus eris.	14. LENGYEL GÉZA: Velejlenek.
6. CSÁTH GÉZA: Déluáni álom.	15. MÓRICZ ZSIGMOND: Hél krajcár-
Sárarany.
7. FLAUBERT: Bováryné. Fordította
Ambrus Zoltán.	17. MIKSZÁTH KÁLMÁN: Beszte. ce
ostroma.
8. HELTAI Jenő versei. } Egy kötetben.
— Kis mesék	18 — Szent Péter esernyője.
9. SZOMORY DEZSŐ: Nagyasszony.	19. SZOMORY DEZSŐ: Ünnepe a dű-
högön és egyéb szerelmek.
	20. TÓTH W. A csodálatos köntös.

Összesen 22 mű 20 kötetben. FALUS ELEK tervei szerin: készült kötésben és
csinos, tetszeős két tokban, 120.— korona előfizetési árban.

a NYUGAT szépirodalmi és művészeti folyóirattal,
mely minden hó 1-én és 16-án jelenik meg, f. év január 1-én kezdődő egy évfolyamával
144 koronáért.

A NYUGAT január 1-től megjelent számai a 20 kötettel mennek, a többi füzetet
minden hó 1-én és 16-án bérmentve utánküldjük.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden
hó 1-én a NYUGAT Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság pénztáránál
Budapestén fizetendők mindaddig, míg a teljes vételár kiegyenlítő nincs. A szállítási
díj a megrendelőt terheli. A lejárt s le nem fizetett részleteket a Cégnak jogában áll a
portóköltőség hozzászámítása mellett, posta megbízással beszedni. A részletek be nem tartá-
sából eredő költségek a megrendelőt terhelik. A részletek elmulasztása ese én a részletfizet-
ési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. Az első részlet a
szállításkor utánvétetik.